

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 korona.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

—*—
KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Károly-kürt 7. sz.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 korona.

Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM. A bélyegjegyek kicserélése. — Pongyolaság. — Vegyesek. — Szerkesztői posta.

A bélyegjegyek kicserélése.

A fennálló szabályok szerint tartoznak azon dohányárusok, akik a bélyegjegyek s váltóürlapok eladásával is foglalkoznak, a hasznavehetetlenné vált bélyegjegyeket ép úgy, mint ujak kiadása esetében a régi bélyegjegyeket az újakkal kicserélni. Miből az következik, hogy a dohányárusok erről mindannyiszor kitanítandók, a hány változás e téren történik. Igaz, hogy a napilapokból meg lehet tudni, hogy a régi bélyegjegyek bevonatni s újabb fajta bélyegjegyek forgalomba hozatni fognak, de mégis, miután az újságok nem mindig s mindenki által olvastatnak s az újságokban hozott hírek nem mindig felelnek meg a tényálladéknak s harmadszor, mert az újságokban foglaltak nem hivatalos közlemények, a melyek hivatva volnának a dohányárusoknak az utbaigazítást megadni.

Az ily egyenesen hivatalos közlemények hiánya szüli azt a sok zűrzavart, a melynek következménye az, hogy a bélyegjegyek kicserélésénél a dohányárusok jelentékeny kárt szenvednek.

Egy év előtt volt az, midőn a budapesti bélyegraktár a fuvarlevelek kicserélését megtagadta s a dohánytőzsérek nagyobb része 30—40, sőt 100 frton felüli kárt szenvedtek. Még a pü. miniszteriumhoz intézett felfolyamodások sem segítettek a dolgon s a kitüntethető kár maradt mai napig úgy, amint volt.

Legujabban ismét a krajezárokról szóló bélyegjegyeket a fillérekre s koronákra átváltozott bélyegjegyek szorították ki a forgalomból. A dohánytőzsérek nem tudva, hogy a régi bélyegjegyek kicserélve nem lesznek, bona fide járnak el s pénzüket kockáztatják, mert amint halljuk, a bélyegjegyek kicserélve nem lesznek. Ez oly hallatlan tényálladék, a mely kommentárra nem szorul. Hogy jön a dohányárus ahhoz, miként pénzt a haza oltárára oly dologért áldozza, a mihez semmi köze? Mi úgy gondoljuk, hogy a p. ü. hatóságok kötelessége lett volna ezen ügyben annyiival is inkább törvényesen eljárni és minden dohányárust írásbelileg arról értesíteni, hogy az ily bélyegjegyek érvénye mely időben szűnik meg.

Ezt tudomásul kellett volna vennie minden dohányárusnak s hogy erről tudomást vettek, azt sajátkezü aláírással elismerni. Hogy ha ez nem történt, a minthogy tény, hogy nem történt, nézetünk szerint a pü. hatóságnak nincsen az a joga, hogy egy értékpapírost a for-

galomból kivégyen és annak javadalmazását megtagadhassa. Ujságközlemények nem képeznek azon emberek számára instrukciót, akik ugyszólván az állam szolgálatában állanak. A dohányárusok tényleg azok s nem magánzók.

Többi között azon kérdés is volna eldöntendő, vajjon egy bélyegjegy, a mely nem más, mint egy pénzjegy, egy pár hét alatt értéktelenné kimondható-e, amennyiben nem ritka, hogy az külföldön mint pénzkészlet használtatik s egy pár hét nem elég, hogy az egész világ megtudja, miként ezen jegyek értéküket veszítették.

Ami a bélyegjegyek és váltóürlapok kicserélését kizárólag a dohánytőzséreknél illeti, ezek mindaddig azon szabályrendelet szerint járnak el, amely érvényben van s míg mással fel nem váltatik.

Egy ilyen szabályrendeletnek kibocsátása minden körülmények között kell, hogy megtörténjen, amennyiben a dohánytőzsér nem teheti azt, amit akar, vagy a miről elferdített s meghamisított alakban a közönségtől vagy az újságokból értesült. Lehetetlen, hogy a dohánytőzsérel e tekintetben úgy bánjanak, mint magával a közönséggel, mert ő úgy véli, hogy mindig megbízója: a kincstár érdekében jár el s az a csekély haszon, melyet az elárusításból vagy kicserélésből huz, nem elég kárpótlás azért, hogy ő kötelességét teljesítse, míg a kiadott összes pénzt is elveszítse.

Ezen itt felemlített esemény oly nagyfontossága, hogy a mellett kell kardoskodnunk, miként a bélyegjegyek s váltóürlapok kicserélése körüli eljárás az említett módon megváltoztassék. Hogyha a dohánytőzséért, a kinek helyzete nem irigylendő, mindig veszteség fenyegeti, a helyett, hogy egy kis keresetnél egy kis haszonra tenne szert, akkor megszűnik a kedélyesség s megszűnik még más, ami az üzletkezelést szabályszerűleg s rendszerint előmozdítaná.

És azért mégyszor ismételve kérjük, hogy jövőben minden dohánytőzsér értesítve legyen, hogy ha akár a dohányjövődék, akár a bélyegjegyek terén valami változás bekövetkezik. Még azonkívül kérjük, hogy a tek. mk. pü. igazgatóságok az alantás bélyegraktárakat utasítani sziveskedjenek, hogy ezek a még forgalomban lévő régi bélyegjegyeket minden akadály nélkül visszavegyék, illetve kicseréljék.

Pongyolaság.

Nem hinné az ember, hogy a dohánygyed-áruság terén oly dolgok történhetnének, a mik folytonosan történnek. Az a készlet, a mely az általános elárusítási vagy különlegeségi fajok tarifájában elősorolva van, sohasem teljes. Folytonosan hiányoznak s különösen oly nemek, a melyek a legkeresettebbek. Hogy ez a Hunnia-szivarkánál ha nem is indokoltan megtörtént, hagyján, de hogy ezt a Sport-szivarkánál előfordul, s hetek óta tartó hiány még tetézzé, ez hallatlan. Tényleg nem tudjuk felfogni, hogy egy oly szivarkát, a melynek előállítása legrimitívabb, nem lehetne oly mennyiségben gyártani, a mennyi elegendő. A mi szivarkagyárosaink, a kik a dohányjövődéknek káros hatású versenyt csinálnak, megelégedéssel nevelhetnek, ha ilyent tapasztalnak. Hála a gyártási képességüknek, ezen derék emberek képesek minden oly mennyiséget előállítani, a mely tőlök követeltetik. És ugy látszik, ezt a m. kir. dohányjövődéki igazgatóság tenni nem képes. Már hosszú idő óta a Sport-szivarkák nem kaphatók.

Miért? Talán nincs dohány? Talán nincsenek munkásai? Talán hiány van a papírhüvelyekben? Dehogy, egy sem! Itt hiányzik a rend iránti érzék, hiányzik a belátás, mely alatt a dohánytőzsédek sokat szenvednek, de talán hiányzik épen a szükséges ismeret.

Ez ilyen kellőleg nem igazolható esetekért felelőssé tesszük első sorban a dohányraktárt, ennek volna kötelessége arról gondoskodni, hogy idejekorán oly készlet álljon rendelkezésére, a mely a hiány beállhatását lehetetleníteni képes. Igaz, hogy ő megcsinálja a maga megrendeléseit s elkészíti a kimutatásokat, a melyeket a miniszteriumhoz felterjeszt; azonban itt az a kérdés, hogy mikor lesznek a megrendelések csinálva. Ezen különös viszonyok között, melyek az üzemet egy kezelési és egy gyártási részre, vagyis ketté osztják, természetesen minden csigamódra halad. Ennél fogva az is, a ki ily hivatalt vezet, köteles arról gondoskodni, hogy megrendeléseit akkor tegye meg, a mikor kellő készlet létezik s nem megfordítva. Berkes vezetése alatt ez sohasem fordult elő s ha igen, ugy emlékszünk, hogy ezen ur nem ritkán a gyárakat utasította, hogy a szükséges árunemetet sürgősen gyorsárúként küldjék el. Miért nem történik ez így jelenleg is? Miért hiányzik minden pillanatban majd ebből, majd amabból a fajtából valami? Mert a fővárosi dohányraktár legnagyobb forgalommal bír, mert ott a munka óriási, s mert a mint már leg-többször hangsúlyoztuk, a helyiségek a helyzetnek meg nem felelők.

Persze egy kiváló körültekintő erő, a mely ép úgy az áruk behozatálát, mint kiszállítását pedáns lelkiismeretességgel megfigyeli, a helyiségek hiányosságán az által segíthetne, hogy

felsőbb helyen előterjesztésével megfoghatóvá tenni, hogy ily viszonyok fenntartásával a megrótt hátrányos helyzet csak gyarapittatik a helyett, hogy megszüntettnék. A fővárosi központi dohányraktár kevés helyiséggel, de annál több munkaerővel rendelkezik. Hogyha valahol, ez a közmondás «néha a kevés több a soknál», helyén van itt. Az, a ki ezt az osztályt vezeti, annak már fontos állásánál fogva, melyet elfoglal, minden tekintetben használható, magas rangu szakférfinak kellene lenni, a kinek előterjesztéseit minden körülmények között figyelembe kell venni. A mint a dolgok jelenleg állanak, kevés reményünk van arra, hogy a szóban forgó kellemetlenségek meg fognak szűnni. Hiányzik azon személy, a kit ezért felelőssé lehetne tenni s ez baj, melynek nagy horderőt kell tulajdonítani. De legyen bár akárhogy, kívánjuk, hogy jöjjön egy megváltó, a ki ezen tarthatatlan állapotnak véget vet s oly rendet csináljon, a milyen másutt létezik.

Vegyesek.

Uj pénzügyigazgató. A király Viczenty Pál pénzügyi titkár és nagykárolyi pénzügyigazgató-helyettesét pénzügyi tanácsossá és alsó-kubini pénzügyigazgatóvá a rendszeres illetményekkel kinevezték.

Nők és gyermekek dohányzása. Angolországban legutóbb erős küzdelmet folytattak a nők dohányzása ellen. A nők azonban sehogy sem akarták belátni, hogy a dohány nemese levele nem az ő számukra terem. Czikkeztek az újságok a dohányzó nők ellen és gunyolták őket, hogy tulajdonképpen nem azért cigizetteznek, mert ízlik nekik, hanem csak kacszárságból. Szemükre vetették, hogy alig van nő, aki akkor gyujtana rá cigizetre, amikor nincs férfi a közelében. A nők dohányzása ilyen módon tulajdonképpen csak játék, szokás, amely helyét nem lesz nagy újság, magától el fog mulni. Sokkal veszedelmesebb a serdületlen gyermekek dohányzása. Angol orvosok véleménye szerint a cigizett az oka az iskolásgyermekek sok elhalálozásának és idegességének. A beteges halványságot, az étvágytalanságot a szülők sokszor nem tudják mire vélni s a nyomozás mindig arra vezet, hogy a csemeték szenvedélyesen füstölnek. Az angol sajtó legkomolyabban indítványozza, hogy Amerika példájára hozzanak törvényt a dohányzó gyermekek ellen, hogy tizenhat esztendősnél fiatalabb gyermekeknek szigorú büntetés terhe alatt tilos a dohányzás. Mount-Vernonban azt az iskolásgyereket, akit az utczán tetten érnek, le kell tartóztatni és hiába lépnek közbe a szülők, a kisdéd ifjunak kenyéren és vizen kell elmékednie a dohányzás előnyeit és hátrányait fölött. De a fogság után nem is füstöl többé.

A világ adóssága. Egy német újságnak nem volt egyéb gondja, kiszámította, mennyivel tartozik a világ. A számítás szerint az összes civilizált államok adóssága a mult esztendőben 73,452 millió forint volt. Ebből Franciaországra jutott 14,694 millió, Angolországra 7738,2 millió, Ausztria-Magyarországra 7276,2 millió, Olaszországra 6111 millió, a német szövetséges fejedelemségekre 5995,2 millió, az angol gyarmatokra 5695,2 millió, Oroszországra 4740 millió, Spanyolországra 3396 millió, Észak-

Amerikára 2383,2 millió, Portugáliára 1515 millió, a német birodalomra 1322,4 millió, Egyiptomra 1252,8 millió, Hollandiára 1109,4 millió, Hollandiára 1109,4 millió forint.

Pénzhamisító banda a fővárosban. A pénzhamisítók bűnügye, a melynek sikereit a trop-pai rendőrségnek köszönheti a budapesti policia, mindinkább tisztázódik. Egymásután kerülnek fogságba a banda tagjai, a kik hamisított angol papírpénzzel ugyszólván egész Európában jövedelmező üzletet folytattak. A rendőrség most az elfogott Schwalbe-Bartay Lipót és kedvesének ismeretése és összeköttetése után kutat, mert nem valószínű, hogy ez a szerelmespár büntársak nélkül dolgozott. A hamis pénzek gyártásánál Schwalbénak bizonyosan voltak segédei, mert teljes lehetetlenség, hogy a papírpénz rajzolását, sajtókezelését s egyéb szubtilis munkáit, melyeknek mindannyija egy-egy külön mesteri kezét igényel, ő egymagában végezte volna. Egyik munkatársát állítólag már el is fogta a rendőrség. A berlini rendőrségtől ugyanis kedden távirat érkezett a főkapitánysághoz, hogy Schwalbe berlini tartózkodása alatt sűrűen érintkezett egy Grünwald Ede nevű budapesti mechanikussal, a kivel később együtt is lakott. Mikor Schwalbe kedvesével Budapestre költözött, Grünwald is követte őt. A rendőrség e miatt az egész fővárost tüvé tette a megnevezett fiatal mechanikus után. A detektíveknek végre sikerült a keresett fiatal embert kinyomozni és elfogni. Kihallgatása alkalmával elismerte, hogy Schwalbét és kedvesét ismeri, de azt is beigazolta, hogy ő tanulmánytörténetét Berlinben és semmi bűnös összeköttetése nem volt Schwalbéval. A rendőrség ez alapon Grünwald Edét meg az este szabadlábra helyezte.

Az a verzió, mintha a rendőrség Schwalbén egy veszedelmes anarchista agitátort is kerített volna a hatalmába, minden alapot nélkülöz. A vizsgálat során egyetlen adat sem merült föl, mely ezt a gyamut igazolhatná. A rendőrség különben elégedjék meg az eddigi sikerek dicsőségével és köszönje meg szépen trop-pai kollégáinak ezt a jó fogást, de ne akarjon erőnek erejével anarchistát fogni ott, a hol anarchista nincs.

Kétszáz iparos névmagyarosítása. Vác városában — mint levelezünk írja — legközelebb kétszáz szegényebb sorsu iparos fogja idegen hangzásu nevét megmagyarosítani. Ezt az örövendetes mozgalmat hazafias elhatározásával maga Vác városa indította meg. Vác városa ugyanis Révész Béla ügyvéd, a váci függetlenségi párt elnökének indítványára elhatározta, hogy Vác város területén lakó polgároknak díjtalanul készített el a névmagyarosítási kérvényét és a szegényeknek a városi alpból adja az összes költséget és a bélyeget, mi a névmagyarosításhoz szükséges.

Kereskedők szervezkedése. A kereskedelmi kongresszus alkalmából Szegeden összegyűlt kereskedők megtették az első lépést érdekképviseletük szervezése érdekében. A szervezkedésről Szegedről a következőket telefonozza tudósítónk:

A kereskedők állandó országos szervezete dolgában a II. országos kongresszuson képviselt testületek küldöttei és képviselői értekezletet tartottak, a melyen a következő megállapodás jött létre:

A II. országos kongresszus határozatának végrehajtása céljából egy végrehajtó bizottságot választ a kongresszus. A bizottság kötelessége

lesz az országos szervezetre vonatkozó előmunkákat megcsinálni, propozícióit az összes hazai kereskedelmi testületeknek előzetes megvitatás és hozzájárulás céljából megküldeni és a csatlakozó szaktestületek részére egy állandó központi bizottságot létesíteni, a melynek az lesz a feladata, hogy általa a kereskedői közvélemény országosan megnyilatkozhasseék, hogy továbbá az évenként legalább egyszer tartandó központi bizottsági ülésen a kereskedelem napi kérdései megvitatathatók lesznek és hogy egyes testületek általánosabb érdekű agitációi a központi bizottság útján országosakká és ez által hatályosakká tétessenek. Feladata lesz továbbá a központi bizottságnak a jövő kereskedelmi kongresszusok előkészítéséről és a megtartott kongresszusok határozatainak végrehajtásáról gondoskodni. Kimondották még, hogy az országos szervezet és a központi bizottság állandó működése az egyes testületek autonómiáját nem érinti.

Szerkesztői posta.

K. F. urnak Ny.-ben. A mit ön mond, mindenben igaza van, de a dolgon addig nem lehet segíteni, míg az összes dohány nagytözsde oly akciózt nem indítanak, a mely célhoz vezet. Elszórtan jelentkező kívánságok és panaszok, a mint ezt a tapasztalat mutatja, nem igen vétetnek figyelembe.

Sch. B. urnak A. Sz.-ben. Ön olyasvalamit közül velünk, a miért felelőséget elvállalni nem akar. Ez nagyon tréfás! Hát mi vállaljunk olyan közleményért felelőséget, a mely nem való; ily esetben indokolt, hogy ön vállaljon ezért felelőséget.

H. M. urnak P.-ben. Verebekre ágyuval nem szoktak lőni.

Ny. A. urnak Budapest. Igen, igen, önnek van igaza, hogy az ön nézete szerint a dohánytözsde oly üzlet, a mely mellett nem lehet semmit sem veszíteni, a mi nézetünk szerint pedig nem is lehet semmit sem keresni. Csak tessék menni és nyisson tözsdét.

K. B. asszony Budapest. 50 kros bélyeggel, mellékletek 15 krral ellátandók.

P. M. urnak Budapest. Hogy ha ön azt a bizonyos ügyet komolyan veszi, akkor ajánljuk önnek a legnagyobb vigyázatot. Az ember nem lehet elég óvatos akkor, midőn egy eddig tiszta jelleműnek ismert hivatalnoknak megtámadásáról van szó.

M. R. asszony Budapest. Az a végzés nem mond semmit. Mi nem tudjuk felfogni, hogy következtet ön abból, miként önnek dohánytözsde engedély adni szándékoltatik. Erről abban az írásban szó sincs.

W. W. urnak Budapest. Mi nem foglalkozunk beajánlásokkal.

K. J. urnak Budapest. Naponta 3 és 5 óra között.

S. D. kisasszonynak Budán. Nagyon sajnáljuk, hogy kívánságát nem teljesíthetjük, miután mi állásokat nem közvetítünk.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Umtausch der Stempelmarken. — Schlamperei. — Eingesendet. — Briefkasten der Redaktion.

Umtausch der Stempelmarken.

Im Sinne der Verschleissvorschriften haben diejenigen Verschleisser, welche sich mit dem Verkaufe der Stempelmarken und Wechselblanquette befassen, auch die Pflicht, unbrauchbar gewordene Stempelmarken oder solche, welche durch eine neue Ausgabe ersetzt werden, umzutauschen. Hieraus ergibt sich, dass die Verschleisser auch stets davon zu unterrichten sind, wenn eine Veränderung vorkommt. Wohl bringen die Zeitungen manchmal diese Mittheilungen bezüglich der Einführung einer neuen und der Zurückziehung einer alten Sorte, allein erstens werden die Zeitungen nicht immer und von Jedem gelesen, zweitens entsprechen diese Mittheilungen nicht immer genau den Thatsachen, drittens ist eine Zeitungsmittheilung kein amtliches Communiqué, welches dazu bestimmt ist, den Verschleissern Instruktionen zu ertheilen.

In Folge des Mangels solcher amtlichen Mittheilungen entstehen jedesmal eine Menge Confusionen, welche darin ihren Ausdruck finden, dass die meisten Trafikanten durch den Umtausch der Stempelmarken empfindlichen Schaden erleiden. Vor einem Jahre war es, als das Budapester Stempel-Magazin den Umtausch der Frachtbriefe verweigerte und eine grössere Anzahl Verschleisser Beiträge von 30—40, ja sogar über 100 Gulden einbüssten. Selbst die an das Finanz-Ministerium gerichteten Rekurse änderten nichts an der Sache, und der nachweisbare Schaden blieb ein solcher bis zum heutigen Tage.

Neuestens sind es wieder die noch in Kreuzer-Währung bestehenden Stempelmarken, welche durch die Heller-, beziehungsweise Kronenwährung verdrängt wurden. Die Trafikanten, in gänzlicher Unkenntniss dessen, dass die alten Stempelmarken nicht eingelöst werden, thun dies bona fide und riskiren ihr Geld, da, wie wir hören, die Stempelmarken nicht umgetauscht werden. Diese Thatsache ist derart unerhört, dass sie wahrlich keines Commentars bedarf. Wie kommt der Verschleisser dazu, sein gutes Geld auf den Altar des Vaterlandes zu legen für eine Sache, die ihm gar nichts angeht? Wir denken, dass es Pflicht und Schuldigkeit der Finanz-Behörden wäre, hiebei in gesetzlicher Weise insoferne vorzugehen, als jeder Verschleisser schriftlich zu verständigen wäre, wann der Termin der Ungültigkeit solcher Stempelmarken eintritt. Dies müsste von jedem Verschleisser zur Kenntniss genommen und durch dessen Unterschrift bestätigt werden. Geschieht dies nicht, wie dies nunmehr die Thatsachen beweisen, so hat keine Finanz-Behörde unseres Erachtens nach das Recht, ein Werthpapier, welches einen bestimmten Geldwerth besitzt, einfach zurückzuweisen und die Honorirung des-

selben zu verweigern. Zeitungsmittheilungen bilden keineswegs eine Instruktion für diejenigen Leute, welche gewissermassen im Dienste des Staates stehen. Der Verschleisser ist ein solcher und kein Privater. Im Uebrigen wäre noch die Frage zu entscheiden, ob eine Stempelmarke, die nichts anderes ist als eine Geldnote, innerhalb einiger Wochen als ungültig erklärt werden kann, zumal es gang und gäbe ist, dass man sich derselben auch im Auslande als Geldwerth bedient und ein Zeitraum von einigen Wochen durchaus nicht genügt, die Ungültigkeit solcher Werthzeichen aller Welt bekannt zu machen. Was den Umtausch der Stempelmarken und Wechselblanquette lediglich bei den Verschleissern betrifft, so handeln diese insoweit ihrer Instruktion gemäss, bis dieselbe nicht durch eine andere abgelöst wird. Eine solche muss nun unter allen Umständen erfolgen, zumal der Verschleisser doch nicht das thun kann, was er will, oder was er in entstellter, unrichtiger Form vom Publikum, oder aus den Zeitungen erfährt.

Es ist ganz unmöglich, dass der Verschleisser hiebei gerade so behandelt werden soll wie das Publikum selbst, denn dieser vermeint ja im Interesse seines Auftraggebers, des Aerars, zu handeln und der geringe Nutzen, der ihm bei dem Verkaufe oder bei dem Umtausche erübrigt, kann ihn keineswegs dafür entschädigen, wenn er seine Pflicht erfüllend, sein ganzes verausgabtes Geld verlieren soll.

Die Angelegenheit, welche wir hier zur Sprache bringen, ist eine solch wichtige, dass wir mit aller Entschiedenheit dafür plaidiren müssen, dass eine Aenderung in der von uns erwähnten Weise bei dem Umtausch der Stempelmarken und Wechselblanquette eintrete. Wenn dem Verschleisser, der ohnehin nicht auf Rosen gebettet ist, fortwährend Verlust droht, anstatt dass er bei den geringen Verdiensten einen Nutzen einheimst, dann hört sich nicht nur die Gemüthlichkeit auf, sondern es hört sich noch so manches auf, was zu der regelrechten, ordnungsmässigen Geschäftsführung beitragen könnte.

Und aus dem Grunde ersuchen wir wiederholt, dass in Zukunft jeder Verschleisser davon unterrichtet werden soll, wenn irgend eine Veränderung, sei es auf dem Gebiete des Tabak- oder Stempelwesens, eintritt. Wir ersuchen aber auch, dass die löbl. kön. ung. Finanz-Direktionen den ihnen unterstehenden Stempel-Magazinen die Weisung ertheilen mögen, dass die noch im Umlaufe sich befindlichen alten Stempelmarken ohne Anstand zurückgenommen, beziehungsweise umgetauscht werden sollen.

Schlamperei.

Man sollte es kaum für möglich halten, dass auf einem Gebiete, wie es das Tabakmonopol ist, solche Dinge möglich wären, wie sie nunmehr sich fortwährend ereignen. Das Lager, dessen Sorten im allgemeinen Verschleissstarif verzeichnet stehen, oder im Spezialitätenarife vorkommen, ist fast niemals komplett. Fortwährend fehlen mehrere Sorten und zumeist sind es diejenigen, welche am gangbarsten sind. Kann schon ein Vorkommniss, wie das bei den Hunnia-Zigaretten, kaum gerechtfertigt werden, so übertrifft dies der Mangel an Sport-Zigaretten, welcher nunmehr seit vielen Wochen anhält, alles bisher Dagewesene. In der That können wir es nicht begreifen, wie man eine Zigarette, welche man auf der primitivsten Weise herstellt, nicht in genügender Menge zu liefern vermag. Unsere Zigarettenfabrikanten, die der Tabakregie bekanntlich unliebsame Konkurrenz machen, die dürften sich nicht wenig ins Fäustchen lachen, wenn sie solches vernehmen. Dank ihrer Leistungsfähigkeit sind die braven Leute im Stande, jedes Quantum, welches verlangt wird, zu liefern. Wie man sieht, vermag dies die k. ung. Tabakregie nicht. Seit langer Zeit bleiben die Sport-Zigaretten aus. Warum? Ist kein Tabak da? Sind keine Arbeiter da? Mangelt an Papierhülsen? Nichts von alledem! Es mangelt an Ordnungssinn, es mangelt an Einsicht, dass die Verschleisser darunter zu leiden haben, vielleicht mangelt es aber auch an dem richtigen Verständniss.

Verantwortlich für derlei, kaum zu rechtfertigende Vorkommnisse machen wir in erster Reihe das Tabakmagazin. Dieses hätte die Pflicht, dafür zu sorgen, dass rechtzeitig solche Vorräthe beschafft werden, welche einen Mangel unmöglich machen. Wohl macht dieses seine Bestellungen und verfertigt seine Ausweise, welche es an das Ministerium einsendet; allein, es kommt darauf an, wann diese Bestellungen gemacht werden. Bei den eigenthümlichen Verhältnissen, welche die Zweitheilung des Betriebes in eine administrative und in eine fabrikationsmässige theilt, geht natürlich alles seinen gewohnten Schneckenweg. Aus dem Grunde hat auch Derjenige, welcher ein solches, Amt leitet dafür zu sorgen, dass er seine Bestellungen damals macht, wenn genügender Vorrath da ist, und nicht umgekehrt. Unter der Leitung eines Berkes ist derlei niemals vorgekommen, ja, wir wissen uns sogar zu erinnern, dass dieser Herr nicht selten die Fabriken veranlasste, dringend notwendige Artikel per Eilgut abgehen zu lassen. Warum geschieht dies dermalen nicht ebenfalls? Warum mangelt es jeden Augenblick bald an dieser, bald an jener Sorte? Weil das hauptstädtische Tabakmagazin den grössten Umsatz im Lande hat, weil die Arbeit dort eine kolossale ist und weil, wie wir schon so oft betont haben, auch die räumlichen Verhältnisse vollständig ungenügend sind.

Freilich, eine tüchtige, umsichtige Kraft, welche sowohl den Eingang, wie den Ausgang der Waaren mit pedantischer Gewissenhaftigkeit beobachtet, dürfte selbst dem Mangel an Raum insoferne vorbeugen können, als er durch seine Vorschläge höheren Ortes begreiflich machen könnte, dass man in dieser Weise den gerügten

Uebelstand nur immer vermehrt, statt beseitigt.

Das hauptstädtische Tabak-Centralmagazin besitzt zu wenig Raum und zu viel Arbeitskräfte. Wenn irgendwo der Spruch wahr ist: „Weniger ist oft mehr“, so ist er es hier. Derjenige aber, welcher diese Abtheilung leitet, der sollte vermöge der Wichtigkeit des Amtes, dem er vorsteht, ein in jeder Hinsicht branchkundiger, tüchtiger, in eine hohe Rangsstufe eingereicher Beamter sein, dessen Vorschläge unter allen Umständen Beachtung finden müssen. So wie die Dinge dermalen stehen, haben wir wenig Hoffnung darauf, dass die in Rede stehenden Unzukömmlichkeiten verschwinden werden. Es fehlt eben die hierfür verantwortlich zu machende Person, und das ist ein Uebel von sehr grosser Tragweite.

Doch wie dem auch immer sein möge, so wünschen wir, dass endlich irgend ein Messias erstehe, der diesen unhaltbaren Zuständen ein Halt gebietet und eine Ordnung schafft, wie sie — anderwärts herrscht.

Eingesendet.

Geehrter Herr Redakteur!

Wohl haben Sie schon des Oeffteren den Umstand tadelnd erwähnt, wonach es noch immer für die Grosstrafikanten keine einheitlichen, genau verständlichen Vorschriften gibt, und dass dieser Mangel mit jedem Tag deshalb sichtbar wird, weil er zu vielen Vexationen und Missverständnissen Anlass gibt.

In der Hauptstadt dürfte dieser Mangel an genauen und deutlichen Vorschriften minder empfunden werden als bei uns, denn erstens ist dort der Sitz der Oberbehörden, zweitens werden meiner Ansicht nach in der Hauptstadt durchwegs geschulte, tüchtige und intelligente Beamten verwendet. Was sollen aber wir Grosstrafikanten der Provinz thun, die wir stets von dem Machtspruche irgend eines subalternen Beamten abhängen, der nach seiner Weise die Vorschriften deutet. Und diese Vorschriften sind es denn auch, um die es sich handelt. Man sollte doch annehmen, dass stets die letzte Ausgabe der vom Finanz-Ministerium erlassenen Verordnungen Gültigkeit besitzt, indess ist dies nicht immer der Fall.

Da war kürzlich in meiner Grosstrafik eine Revision, wo sich dieser bereits eingebürgerte Abusus in drastischer Weise gezeigt hat. Ein junger Respizient, welcher wahrscheinlich auf dem Gebiete des Tabak-Verschleisswesens noch keine Lorbeern errungen hat, bekritelte Alles, was er in meiner Grosstrafik sah. Der Preistarif hing nicht an rechter Stelle, der Tabak lag nicht in der Höhe, sondern am Fussboden,

die Zigarrenkistchen waren offen, kurz es gab Antworten zu ertheilen, wie sie selbst der strengste Untersuchungsrichter nicht besser wünschen kann. Und was kam dabei heraus? Es handelte sich einfach darum, dass der Brave auf seine Vorschriften pochte und ich auf die meinigen Liesse sich dem nicht abhelfen, indem man speziell für die Finanz-Wache eine Instruktion erlässt, was sie fordern darf und was nicht, kurz, dass man ihr ihren Wirkungskreis vorschreibt? Ich bitte um Ihre gütige Meinungsäusserung.

Achtungsvoll *J. Sch.*

Antwort der Redaktion:

Sie haben ganz recht, allein, was lässt sich diesem eingerissenen Schlendrian gegenüber thun. Der Mangel an einer Verschleissvorschrift, die sich der Zeit anpasst, verursacht jahrausjahrein vielen Grosstrafikanten Unannehmlichkeiten. Wir wissen das recht gut, und hören darüber genügend klagen. Ganz besonders aber würde es sich empfehlen, wie Sie sagen, den Finanz-Wach-Organen Instruktionen zu ertheilen, damit jedes Organ derselben seinen Wirkungskreis kenne und darnach vorgehe.

Die Redaktion.

Vermischtes.

Verkehr. Laut Mittheilung der Direction der kön. ung. Staatseisenbahnen werden behufs Hebung des *Fiumaner* Verkehrs, respektive behufs Erleichterung des Besuchs der Kurorte *Abbazia*, *Lussinpiccolo* und *Cirkevenia*, sowie die nach dem Litorale von Dalmatien und nach Italien zu unternehmenden Reise von Wien über Budapest nach Fiume und vice versa besonders ermässigte direkte Fahrkarten zum Preise von 36 Kronen 70 Heller für die I., 24 Kronen 40 Heller für die II. und 11 Kronen 80 Heller für die III. Klasse ausgegeben. Diese Fahrkarten, von denen jene der I. und II. Klasse auch zur Benützung der Eilzüge berechtigen, haben eine Gültigkeitsdauer von acht Tagen und kann innerhalb derselben die Reise in Budapest auf beliebige Dauer unterbrochen werden. Gleichzeitig wird bemerkt, dass zur Bequemlichkeit der Reisenden sowohl zwischen Wien und Budapest, als auch zwischen Budapest und Fiume Schlaf- und Restaurationswagen verkehren, ferner, dass von Fiume nach dem Litorale von Dalmatien die bequem eingerichteten Schiffe der Ungarisch-Kroatischen Dampfschiffahrts-Gesellschaft, nach Venedig und Ancona hingegen die eleganten Salon-Eildampfer der *Impresa Fiume Venezia* zu sehr billigen Preisen verkehren. Nähere Auskünfte werden in dem Fahrkarten-Stadtbureaux der königlich ungarischen Staatseisenbahnen (Budapest, Grand Hotel Hungaria und Wien, Grand Hotel), ferner in den Cook'schen Reise-

bureaux in Budapest und Wien, im Reisebureau Schenker & Comp. in Wien, Karl Stangen's Reisebureau in Berlin und Antonio Paoli in Venedig ertheilt.

Südungarischer Gewerbeverband. In der jüngst stattgehabten Sitzung der Gewerbesektion der *Temesvärer* Handels- und Gewerbebekammer wurde ein Antrag auf Errichtung eines *«Südungarischen Gewerbeverbandes»* eingebracht. Der Verband würde den Zweck verfolgen, in verschiedenen Orten Gewerbevereinigungen zu gründen, gemeinsame Werkstätten, Verkaufshallen und Magazine zur Aufbewahrung von Rohprodukten zu errichten. Der Verband würde ferner den Zweck haben, hinsichtlich verschiedener, jeweilig auftauchender Gewerbefragen Auskünfte zu ertheilen, einheitliche Verkaufspreise festzustellen, Kartelle und Wanderversammlungen ins Leben zu rufen, ein Gewerbemuseum und eine Gewerbebibliothek zu gründen. Ueberdies wird die Herausgabe einer Verbandszeitung, die Errichtung eines Internats für Gewerbezüglinge und schliesslich die Schaffung einer Bank mit einem Aktienkapital von 500,000 Kronen bezweckt, deren Aufgabe es wäre, die in das Programm aufgenommenen volkswirtschaftlichen und finanziellen Transaktionen zu fördern und dadurch das Gelingen der einzelnen Programmpunkte zu sichern. Die Bank würde auch ein Lagerhaus und eine Waarenabtheilung besitzen. Der Antrag wurde einhellig angenommen.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn F. K. in Ny. All das, was Sie sagen, hat seine Richtigkeit, doch kann derlei Dingen insofern nicht abgeholfen werden, bis nicht sämtliche Grosstrafikanten des Landes eine Aktion einleiten, welche zum Ziele führt. Vereinzelte Wünsche und Beschwerden finden, wie sich dies schon so oft gezeigt hat, keinerlei Beachtung.

Herrn B. Sch. in A. Sz. Sie theilen uns etwas mit und erklären, die Verantwortung dafür nicht übernehmen zu wollen. Das ist spassig! Also wir sollen etwa die Verantwortung dafür übernehmen, wenn wir eine Mittheilung veröffentlichten, die nicht wahr ist; denn nur in diesem Falle ist es gerechtfertigt, wenn Sie selber die Verantwortung ablehnen.

Herrn M. P. in Budapest. Wenn Sie die in Rede stehende Angelegenheit ernstlich verfolgen wollen, dann rathen wir Ihnen grosse Vorsicht an. Man kann nicht vorsichtig genug sein, wenn es sich darum handelt, den Charakter eines bisher unbescholtenen Beamten anzugreifen.

Hilfsredakteur: Ferdinand Hellai.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **III. Sorsjáték** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a föelárusítóknak elárusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1898. november 17. és 18-án lesz. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság** és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1898. október hó 23-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.